

Vooraf: MOB was niet uitgenodigd voor de presentatie van het advies. Ook was het advies niet onder embargo verstrekt. Vandaar de onderstaande verlate reactie op het advies.

Advies van commissie Remkes schiet zwaar te kort, hiermee komt de vergunningverlening de eerste jaren niet weer op gang en blijft de economie gegijzeld door de intensieve veehouderij

Op 25 september 2019 presenteerde de commissie Remkes haar eerste bevindingen over hoe het verder moet na de PAS-uitspraak van 29 mei 2019. Duidelijk is dat dit advies ernstig tekort schiet om onder andere de bouw weer vlot te trekken. De uitgangspunten van het rapport zijn goed, maar helaas is dat ook het enig positieve aan het advies. De noodzakelijke reductie vanuit de veehouderij, die de belangrijkste bron van stikstof is, gaat er niet of onvoldoende komen. Nederland blijft op deze manier de eerste jaren nog op slot zitten. Het advies is een gemiste kans om Nederland schoner, gezonder en duurzamer te maken en een halt toe te roepen aan de teloorgang van onze natuur.

Uitgangspunten zijn goed:

1. Geen listen en trucs meer verzinnen;
2. Niet tornen aan beschermingsniveau van Natura 2000-gebieden;
3. ADC-toets maar heel beperkt toepasbaar;
4. Geen drempelwaarden totdat er een flinke depositiereductie is bereikt;
5. Emissies moeten drastisch omlaag voordat vergunningprocedures weer vlot komen.

Waarom dit advies ernstig tekort schiet:

1. De veehouderij is de grootste bron van stikstof. Zonder generieke korting komt er geen oplossing voor de gijzeling van de economie door de veehouderij. De commissie heeft teveel de oren laten hangen naar de landbouw lobby. Generieke korting van de veestapel wordt niet effectief gevonden maar een generieke verlaging van de maximumsnelheid wel terwijl een snelle reductie van de veestapel juist heel veel reductie zou opleveren. Maatregelen kunnen natuurlijk gebiedsgericht ingevuld worden; de korting op de veestapel kan zo ingevuld worden dat deze sterker wordt toegepast bij bedrijven met veel emissie dichtbij natuurgebieden. Maar het totaal moet wel in de richting van halvering van de veestapel komen en niet beperkt blijven tot het opkopen van een paar achterliggende bedrijven rondom natuurgebieden. Het advies is wat betreft deze sector juridisch dan ook zwak. Immers, er wordt bedoeld dat met deze maatregelen stikstofruimte vrijkomt. Er wordt dus gesaldeerd met afoming. Maar dit zijn art 6 lid 2 maatregelen. Daarmee mag niet gesaldeerd worden. Eerst moeten de maatregelen leiden tot natuurherstel en dan pas ontstaat er ruimte door voor ruimere vergunningverlening. Er komt zelfs geen moratorium op uitbreiding en/of nieuwbouw van veestallen. Dit gaat mogelijk leiden tot een nieuwe stroom van langdurige juridische procedures.
2. Relatie met volksgezondheid is niet gemaakt, de enorme maatschappelijke kosten van luchtverontreiniging hadden mee moeten worden gewogen. Dit is een cruciale omissie, die laat zien dat de commissie onvoldoende visie heeft op de problematiek.
3. Maximumsnelheid verlaging: regering moet de regie nemen, overal in het hele land naar max. 100 km/uur op snelwegen.
4. Moratorium op alle biomassacentrales, zowel grote als kleinere (forse nieuwe bronnen van NOx-stikstof); onmiddellijk stoppen met subsidie verstrekking op alle biomassacentrales (€ 7 miljard); dit bedrag inzetten voor het uit de markt halen van rechten en faciliteren van stoppende boeren.
5. NOx-emissies van kolencentrales en raffinaderijen halveren.
6. Beperking van het vliegverkeer door vliegtax zodanig te verhogen dat dit leidt tot fors minder vluchten.
7. Synergie tussen CO2-emissiereductie en stikstofemissie reductie gemist. Veel maatregelen die voor CO2-emissiebeperking nodig zijn kunnen ook leiden tot emissiebeperking van stikstof.

Curieus: experimenteren met circulaire landbouw? Biologische agrariërs werken al decennia grotendeels circulair. De commissie heeft hier kennelijk geen kennis van genomen.

Conclusies:

1. Weinig nieuws in het rapport, gezien de urgentie werden meer concrete maatregelen verwacht; te veel een weergave van huidige situatie: te magere uitkomst van een maanden durende studie.
2. Aanpak van de veehouderij schiet ernstig tekort. Er komt hiermee geen einde aan de gijzeling van Nederland door de veehouderij.
3. De deken van ammoniak en stikstofoxiden zal niet verdwijnen. Technische maatregelen zijn allang genomen, het laaghangende fruit is al geplukt. Er worden valse verwachtingen gewekt ten aanzien van innovatieve technieken. Een forse krimp van de veestapel is noodzakelijk.
4. Ook in de industrie en energiesector zijn concrete maatregelen onbenoemd gebleven. Idem voor de scheepvaart en luchtvaart.
5. De gestrande bouwprojecten schieten weinig op met dit advies ondanks dat de bouwsector een heel beperkt deel van de stikstofproblematiek veroorzaakt. Het rapport geeft hier helaas geen adequate oplossingsrichting voor aan.
6. Het advies is te vaag en gaat de vergunningprocedures niet vlot trekken. Nederland blijft zo de komende jaren nog wel op slot zitten.

Hoe nu verder:

1. De politiek zal qua besluitvorming in alle bovengenoemde sectoren veel verder moeten gaan dan het advies van de commissie. Anders moet gevreesd worden dat er nog vele jaren geen ruimte zal zijn voor nieuwe ontwikkelingen.
2. Gezien het gegeven dat de commissie niet in staat is gebleken om in enkele maanden tijd tot een beter en meer concreet pakket van korte termijn maatregelen te komen zijn er ernstige twijfels gerezen of deze commissie wel over de nodige competenties en visie beschikt.

Tot slot

In het rapport worden stikstofemissie en stikstofdepositie soms door elkaar gehaald. Er is blijkbaar geen enkele expertise binnen de commissie m.b.t. industriële emissies. Zo is het getal van 1,6% op pagina 28 als aandeel van energie en industrie aan de totale stikstofemissie onjuist en slaat de plank volledig mis. Voor NOx is dat 21%, dit wordt niet opgemerkt. Hier worden kennelijk ammoniak en NOx verwisseld. Par. 4.2.4 Bouwsector is tenenkrommend. Het advies biedt nauwelijks/geen soelaas voor de bouwsector, die een relatief kleine bron is, maar wel het grootste slachtoffer van de crisis. Natura 20000-gebieden? Dit zijn enkele voorbeelden. Er is geen poging gedaan om uitputtend te zijn.

Bron: <http://mobilisation.nl>